

DECIZIE

07 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței,

judecătorul:

Ulianovschi Xenofon

Judecători:

Balmuș Svetlana si Secrieru Ion

Grefier:

Pelin Iana

Cu participarea:

Procurorului:

Sili Radu

Avocatului:

Maximov Veaceslav

Inculpatului:

Reniță Valeriu Vasile

Reprezentantului părții vătămate:

Bedros Alexandru

a examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul acuzatorului de stat procurorului în Procuratura Anticorupție Sușitcaia Mirandolina, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014, pe cauza penală în învinuirea lui:

Reniță Valeriu Vasile, născut la 11 iulie 1959, originar din r-nul Hîncești, s. Mingir, domiciliat în r-nul Ialoveni, s. Suruceni, cetățean al Republicii Moldova, studii superioare, căsătorit, are la întreținere un copil minor, supus militar, angajat în câmpul muncii: președinte al Asociației obștești „Moldova Modernă”, fără distincții, titluri speciale și grade de calificare, anterior nu a fost judecat și nu dispune de antecedente penale, în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin.3 lit. d) și art. 327 alin 2 lit. c) Cod penal.

Procedura de citare a părților a fost respectată.

Cauza s-a aflat în procedura:

27.02.2012 – 15.08.2014 (prima instanță);

12.09.2014 – 21.04.2015 (instanța de apel);

09.07.2015 – 17.11.2015 (instanța de recurs ordinar);

24.12.2015-05.07.2016 (instanța de apel rejudecare).

Acuzatorul de stat participant în instanța de apel Sili Radu a susținut apelul acuzatorului de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina după text solicitând admiterea lui în sensul declarat.

Inculpatul Reniță Valeriu și apărătorul acestuia Maximov Veaceslav au pledat pentru respingerea apelului ca fiind nefondat și menținerea sentinței primei instanțe.

Reprezentantul părții vătămate Bedros Alexandru a solicitat admiterea apelului declarat de procuror în sensul formulat.

Audiind părțile la proces, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate în prima instanță, **Colegiul penal**, conform materialelor din dosar, asupra motivelor invocate de apelant,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15 august 2014, Reniță Valeriu a fost achitat în baza art. 328 alin. (3), lit. d) și art. 327 alin. (2), lit. c) Cod penal, din motiv că fapta comisă de acesta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, de către organul de urmărire penală, Reniță Valeriu este învinuit pentru faptul că în perioada anului 1999, exercitând funcția de primar al s. Suruceni r-nul Ialoveni, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, căreia prin alegere și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, având scopul de a favoriza procurarea terenului proprietate publică cu număr cadastral 553020.015, cu suprafața de 0,220 ha, situat în s. Suruceni, r-nul Ialoveni, de către S.R.L. „Veronica-R”, la un preț diminuat, și-a depășit atribuțiile de serviciu, încălcând prevederile Legii Nr. 1308-XII din 25 iulie 1997 și Regulamentul cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente, obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 562 din 23 octombrie 1996, soldate cu urmări grave, exprimate prin cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari primăriei s. Suruceni, în sumă de 130 131 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Reniță Valeriu în prevederile art. 328 alin.(3) lit. d) Cod penal, conform indicilor calificativi: săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave. (f.d.179-184, vol. VIII).

Tot el, Reniță Valeriu a fost învinuit pentru faptul că în perioada anului 2008, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 985 din 27.09.2000, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, neîntemeiat, în baza ordinelor nr. 76 AD din 29.12.2008, nr. 49 AD din 25.08.2008, nr. 28 AD din 22.04.2008, nr. 11 AD din 03.03.2008 și nr. 286 S din 24.11.2008, a dispus spre achitate angajaților întreprinderii menționate premii unice cu ocazia unor sărbători, în mărime de 4100 lei.

În perioada anilor 2008-2009, Reniță Valeriu, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 985 din 27.09.2000 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, fără coordonarea cu fondatorul acestei întreprinderi, a stabilit, în baza ordinului nr. 230S din 30.11.2004, pentru sine, un spor la salariu echivalent cu 100% din salariul de baza „pentru extinderea zonelor de deservire, sporirea volumului de lucru, pentru munca prestată în zilele de odihnă, fapt ce a dus la calcularea și achitarea ilegală a sporurilor la salariu angajaților întreprinderii nominalizate în sumă de 138 201 lei.

În perioada anilor 2008-2009, urmare a emiterii ordinelor de majorare a salariului, Reniță Valeriu a încasat ilegal personal mijloace financiare în sumă de 14 790 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada indicată contrar prevederilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, în calitate de director general, fără coordonare cu fondatorul, a stabilit schemele de salarizare a angajaților întreprinderii prin ordine interne nr. 4 AD din 21.01.2008 și nr. 6 AD din 12.01.2009, unde salariile de funcție ale vice-directorului și contabilului-șef să fie stabilite la nivelul salariului de bază al directorului general, fiind calculate neîntemeiat cu 10% mai mult, prin ce au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 77 659 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, ignorând prevederile art. 24 alin.(I) din Legea salarizării nr. 847- XV din 14.02.2002, care prevede stabilirea indemnizației lunare doar membrilor organelor de conducere a întreprinderilor de stat, abuzînd de situația sa de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, i-a stabilit lui Țarălungă Raisa, angajată în funcție de șefă a cancelariei, în baza ordinului nr. 156 din 28.05.2007, semnat de către directorul general al întreprinderii, care nu avea calitate de membru a organelor de conducere, degetivitate în calitate de membru al Consiliului de Administrație al Autorității de Stat

cautate de membru a organului de conducere, dar activa in cautate de secretar al Consiliului de Administrație al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, indemnizația lunară în valoare de 80% din trei salarii minime, cauzând un prejudiciu în proporții considerabile întreprinderii de Stat în sumă totală de 18 457,88 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopul păstrării relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, contrar prevederilor Notei la Anexa nr. 6 la Hotărîrea Guvernului nr. 743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, pentru cumularea în orele de program a funcțiilor de secretară și secretar al cabinetului serviciului „Centrul de Presa”, i-a stabilit ilegal lui Țarălungă Raisa, în baza ordinelor cu privire la salarizare nr. 29-AD din 08.05.2007, nr. 156 S din 28.05.2006, nr. 191 S din 18.08.2008, nr. 220 S din 24.09.2008, nr. 325 S din 09.12.2008, nr. 190 S din 14.09.2009, plăți la salariu în sumă totală de 22 950,73 lei. În așa mod, prin acțiunile sale intenționate, exprimate în emiterea ordinelor cu referire la plățile ilegale, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, un prejudiciu format din cuantumul plăților ilegale achitate salariaților în sumă totală de 456 748 lei, precum și suma contribuțiilor asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate pentru fiecare an în sumă totală de 125 956 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, fără a fi întrunite condițiile prevăzute de art. 104 alin.(2), (3) din Codul muncii referitoare la atragerea angajaților la muncă suplimentară, contrar prevederilor art. 110 alin. alin.(1), (2) din Codul muncii, care prevede că munca în zilele de repaus este interzisă, excepție fiind cazurile prevăzute la art. 104 din Codul muncii, a aprobat tabelele de pontaj în care unii angajați ai întreprinderii au fost atrași la serviciu în zilele de odihnă și remunerați în mărime dublă, cauzînd un prejudiciu întreprinderii în mărime de 662 300 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, activînd în calitate de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar prevederilor art. 3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de Stat nr. 146-XIII din 16.06.1994, fără coordonarea cu Fondatorul, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopuri personale de creare a relațiilor amicale cu factorii de decizie ai AO „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” din localitatea Suruceni. O parte din cheltuielile suportate în sumă totală de 2.046.082 lei, ce țineau de sponsorizări și alte cheltuieli ce nu țineau de activitățile de bază ale Agenției, au fost reflectate la alte conturi contabile, diminuînd profitul net al Agenției pentru anii respectivi, cauzîndu-i un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Astfel, în perioada anilor 2008-2009, microbuzele de model „Mercedes Sprinter”, cu numerele de înmatriculare C HC 141, K AB 973 și C KN 282, luate de către întreprindere în arendă de la diferite persoane fizice, conform contractelor de chirie semnate de către Valeriu Reniță, au fost utilizate pentru necesitățile școlii de fotbal a A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, fiind suportate cheltuieli neîntemeiate, reflectate în evidența contabilă la contul 713.9, în sumă totală de 751 142 lei și anume: pentru procurarea motorinei pentru microbuze în sumă 264 425 lei, pentru arenda microbuzelor 210 860 lei și pentru remunerarea șoferilor microbuzelor, inclusiv asigurări speciale și medicale 275 857 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în anul 2008, a achiziționat servicii în sumă totală de 70 848 lei de la diferiți agenți economici, care prestează servicii de transport pentru necesitățile Școlii de fotbal SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, cauzînd un prejudiciu în proporții mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în perioada anilor 2008-2009, contrar prevederilor art. 19 lit. e) și f) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, urmărind același scop personal exprimat în stabilirea relațiilor amicale cu factorii de decizie ai A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, care ulterior urmau să ducă la angajarea lui Reniță Valeriu în calitate de director executiv al A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, a transferat mijloace bănești în suma de 1 066 200 lei în adresa școlii de fotbal A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni pentru servicii de publicitate, indicate în facturile de expediție, acte de îndeplinire a lucrărilor și facturile fiscale, fără anexarea documentelor justificative, prin care s-ar confirma modul, locul, periodicitatea și timpul publicităților, cauzînd un prejudiciu în proporții deosebit de mare.

Asemenea cheltuieli de publicitate a SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni au fost prestate în luna august 2008 de către „Provideo” SRL în sumă de 133 334 lei, conform facturii fiscale și actului de îndeplinire, aceste sume fiind achitate din sursele financiare a întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, contrar prevederilor art. 3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII, fără autorizația Fondatorului, neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” în sumă totală de 323 948,94 lei, cauzînd un prejudiciu în proporții deosebit de mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în luna octombrie 2008, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, a procurat servicii de la SA „Lusmecon” filiala „Tehmocons-39”, exprimate în folosirea mecanismelor (automacara) în sumă totală de 8714 lei pentru transportarea gazonului de la terenul de fotbal din or. Vadul-lui-Vodă, indicînd fictiv că aceste servicii au fost efectuate pentru întreprinderea de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, cauzîndu-i un prejudiciu în proporții mari.

Prin acțiunile sale intenționate exprimate în sponsorizarea ilegală a activității, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii un prejudiciu în mărime totală de 2.046.082 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Reniță Valeriu în baza prevederilor art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal după indicii calificativi: abuzul de serviciu, caracterizat prin folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interese personale, soldate cu urmări grave, exprimate în cauzarea de daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, și, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

3. Nefiind de acord cu sentința sus menționată acuzatorul de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Susitcaia Mirandolina a

declarat apel, solicitând instanței de apel, casarea sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 15 august 2014, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care Reniță Valeriu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) și art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa în baza art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, iar în baza art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, în temeiul art. 84 CP RM, prin cumul parțial să-i fie stabilită lui Reniță Valeriu pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

4. **Colegiul penal** consideră apelul declarat în termen având în vedere că sentința a fost pronunțată la 15.08.2014, iar copia sentinței a fost expediată în adresa Procuraturii Anticorupție la data de 18.08.2014 (f. d. 158 vol. IX), iar cererea de apel a fost declarată la data de 29.08.2014 (f. d. 189 vol. IX).

5. În motivarea apelului înaintat acuzatorul de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina a invocat precum că:

- prima instanță a dat o apreciere eronată probelor prezentate de partea acuzării, cât și concluzia contradictorie situației de fapt, astfel că procurorul nu a pus în discuție atribuțiile inculpatului Reniță Valeriu în calitate de primar, dar nemijlocit depășirea acestor atribuții și nemijlocit diminuarea calculului prețului normativ la înstrăinarea terenului cu numărul cadastral 553020.015, în lipsa unui document de proprietate a „Veronica-R” SRL, asupra obiectului amplasat pe terenul solicitat, stabilind coeficientul 0,02 și prețul terenului de 2358 lei din prețul normativ de 132 489 lei;L

- din declarațiile martorilor Bedros Alexandru, Cerescu Ana, Lungu Vladimir, Ursu Andrei și Ursu Ludmila, rezultă că la ședința Consiliului local din 11.03.1999, s-a decis transmiterea terenului în folosința „Veronica-R” SRL, dar nicidecum înstrăinarea nemijlocită a acestui teren, iar Reniță Valeriu pentru realizarea scopului său infracțional a recurs la amenințări cu concediere și aplicare de sancțiuni, respectiv acțiunile considerate de acuzare ca fiind comise cu depășirea competențelor funcționale se referă la aplicarea eronată a cadrului normativ la capitolul vânzare-cumpărare a pământului și prevederile legislative privind modul de gestionare a patrimoniului public;

- prima instanță a neglijat faptul că fiind în funcția de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, inculpatul Reniță Valeriu a acționat ilegal prin acordarea de premii, sporuri, majorări salariale atât a propriului salariu cât și a altor angajați, cât și la finanțarea SA „Fotbal Club Sfântul Gheorghe”, Suruceni, lucru confirmat integral prin actul de revizie financiară, act care nu a fost contestat fiind recunoscute deficiențele depistate din vina administrației, în persoana inculpatului Reniță Valeriu;

- instanța de fond a ignorat declarațiile martorilor Cotorobai Varvara, Ciochină Andrei, Așmarina Tatiana, Moroza Ana și Cătăraș Andrei, nu s-a expus asupra faptului că prin semnarea multiplelor contracte cu asociația de fotbal, cu suportarea de cheltuieli din partea unei întreprinderi de stat, Reniță Valeriu a intenționat crearea unei relații de prietenii, fapt confirmat prin imediată angajare a lui Reniță Valeriu în funcția de director executiv al SA „Fotbal Club Sfântul Gheorghe”, Suruceni, de asemenea instanța de fond nu s-a expus asupra acordării de sporuri, majorări la salarii și alte indemnizații, considerându-le în limita împuternicirilor legale ale lui Reniță Valeriu.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea hotărârii atacate.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 noiembrie 2015, a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devdej Djuljeta, casată total decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015 în cauza penală privindu-l pe Reniță Valeriu și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Acuzatorul de stat participant în instanța de apel Silii Radu a susținut apelul acuzatorului de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina după text solicitând admiterea lui în sensul declarat.

9. Inculpatul Reniță Valeriu și apărătorul acestuia Maximov Veaceslav au pledat pentru respingerea apelului ca fiind nefondat și menținerea sentinței primei instanțe.

10. Reprezentantul părții vătămate Bedros Alexandru a solicitat admiterea apelului declarat de procuror în sensul formulat.

11. **Conform art. 415 alin. (1) pct. 2) CPP**, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

12. **Conform art. 409 alin. (1) CPP**, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

13. **Conform art. 409 alin. (2) CPP**, în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

14. **Colegiul penal**, auzind părțile, examinând materialele cauzei penale, consideră necesar a admite apelul acuzatorului de stat procurorului în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina, casează sentința Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014 în partea achitării lui Reniță Valeriu pe art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu liberarea acestuia de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală și încetarea procesului penal, iar în rest sentința se menține din următoarele considerente:

15. Astfel, analizând argumentele apelului declarat în coraport cu circumstanțele cauzei stabilite și normele legale aplicabile în speță, **Colegiul Penal** consideră că, prima instanță prin sentința pronunțată nu a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ale infracțiunii comise (pe episodul înstrăinării terenului din satul Suruceni r. Ialoveni către SRL „Veronica-R” încadrat pe art. 328 alin.3 lit. d) Cod penal) de către inculpat (în partea constatatoare a reținut circumstanțele prin care inculpatul este învinuit că a săvârșit infracțiunea), nu a făcut o justă apreciere probelor prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată pe acest episod și în mod eronat a hotărât achitarea inculpatului Reniță Valeriu în baza art. 328 alin. (3) lit. d) CP, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

16. **Colegiul penal**, analizând totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și apreciindu-le, respectându-se prevederile art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, constată că inculpatul Reniță Valeriu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin.(3), lit. d) imputată lui în următoarele împrejurări:

17. Astfel, inculpatul Reniță Valeriu în perioada anului 1999, exercitând funcția de primar al s. Suruceni r-nul Ialoveni, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, căreia prin alegere și stipularea legii i-au fost acordate permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, avînd scopul de a favoriza procurarea terenului proprietate publică cu număr cadastral 553020.015, cu suprafața de 0,220 ha, situat în s. Suruceni, r-nul Ialoveni, de către S.R.L. „Veronica-R”, la un preț diminuat, și-a depășit atribuțiile de serviciu, încălcînd prevederile Legii Nr.1308-XII din 25 iulie 1997 și Regulamentul cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente, obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr.562 din 23 octombrie 1996, soldate cu urmări grave, exprimate prin cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari primăriei s. Suruceni, în sumă de 130131 lei.

18. **Colegiul penal**, reține că, necătînd la faptul că inculpatul Reniță Valeriu, nu a recunoscut vina în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) Cod penal, vina acestuia este demonstrată pe deplin prin cumulul probelor prezentate și cercetate în prima instanță și verificate în instanța de apel cum ar fi:

19. **Declarațiile inculpatului Reniță Valeriu Vasile**, care fiind audiat în prima instanță pe capătul de învinuire pe art. 328 alin. (3), lit. d) Cod penal (declarații susținute și în instanța de apel) a declarat că, prețul de piață a unui lot de pămînt în zona rurală la data de referință septembrie 1999, era incert, abia se forma, dar era foarte jos raportat la ziua de azi. Nu exista ca atare o piață funciară, legea despre vânzarea-cumpărare a pămîntului intra-se în vigoare în 1998 și se realiza anevoios. Bursele și firmele imobiliare nu dețineau date complete și sigure și nu publicau încă informații sistematice ori pronosticuri cu privire la categoriile terenurilor și prețurile lor. După cum poate fi ușor de verificat, materiale statistice profesionale se caracterizau piața funciară au început să apară în revistele de profil, cum ar fi „Makler”, sau „Monitorul Oficial al RM” (informații funciare ale Bursei Lara, de exemplu) trei ani mai tîrziu, după anul 2002.

A declarat că în anul 1999 era în toi desfășurarea Programului de stat de privatizare „Pămînt” (lansat în martie 1998), care încuraja pe toate căile înstrăinarea pămîntului de la stat, pentru a stimula trecerea la economia de piață în domeniile agricol și funciar. În presă se lansase o campanie largă, susținută de autoritățile de stat, contra autorităților locale și funcționarilor locali, care frînau procesul de privatizare a pămîntului. Între altele, lotul de pămînt în cauză, vîndut SRL „Veronica-R”, constituia prima tranzacție de acest fel cu pămîntul din Primăria Suruceni, era prima privatizare a pămîntului din intravilanul localității Suruceni, prima aplicare în această localitate a Legii privind vânzarea-cumpărarea pămîntului. Un agent economic de la sat nicidecum nu-și putea permite și nici nu putea cumpăra un lot de teren de 20 ha la suma de 132 489 lei, deci de aproximativ 13 250 de dolari, în timp ce el nu valora.

Extrasul ridicat de la Oficiul cadastral Ialoveni, la 12.09. 2011, care certifică categoria terenului nu certifică clar și fără nici-un fel de dubii, dacă terenul cu numărul cadastral 553020.015 avea categoria „de construcție”, înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 06.09.1999 terenul putea fi trecut la categoria „de construcție” după înstrăinare, ori chiar mai tîrziu, pornind de la faptul că căpăta-se între timp destinația de construcție a pieței agricole. Extrasul nu certifică momentul cînd i s-a conferit terenului categorie. Pînă la înstrăinare el putea să aibă categoria de „aferent”, ori o categoria incertă. Legea nr. 1543 privind cadastrul bunurilor imobile a intrat în vigoare în 1998, doar cu un an înainte de privatizarea terenului în cauză, iar specialiștii afirmă că abia după mai mulți ani și mai multe reforme în domeniul cadastrului, sprijinite de proiecte internaționale, s-a făcut o oarecare regulă în documentele cadastrale. Dar pînă în prezent, cum e și firesc, în urma unei munci voluminoase și în urma mai multor reevaluări, în documentele cadastrale mai persistă greșeli, care s-au strecurat în trecut. Vorbind de perioada respectivă, incipientă în domeniul privatizării și de debut în domeniul cadastral Viorel Chivriga, analist economic, expert IDIS Viitorul, evolua astfel lucrurile în cartea sa „Evoluția pieței funciare”, p.34: 1. Lipsa unui sistem eficient de coordonare, corelare și expertizare prealabilă, bazat pe abordări complexe și conceptuale, în cadrul procesului de elaborare și adoptare a actelor normative; 2. Caracterul depășit și contradictoriu al reglementărilor normative din domeniul relațiilor funciare și lipsa capacităților funcționale din partea autorităților centrale de a ajusta rapid și eficient cadrul legal respective; 3. Statutul juridic incert al unor categorii de terenuri”. Tocmai de aceea în depozițiile sale și fostul primar Andrei Ursu și inginerul cadastral Ludmila Ursu au susținut fără dubii că terenul în cauză era aferent. În procesul verbal al ședinței Consiliului local Suruceni din 11.03.99 privind alocarea acestui teren nici nu s-a pus la îndoială de nici-un consilier faptul că acest teren nu ar fi fost aferent și acest fapt este reflectat în Decizia nr.2/2 din 11.03.99 de alocare a terenului ca teren aferent.

Trezește dubii faptul că plîngerea în adresa sa privind cauza penală nominalizată este anonimă, iar cauza însăși a fost pornită peste 12 ani de la înfăptuirea presupusei infracțiuni. Înainte de a întocmi contractul de vânzare-cumpărare cu „Veronica-R” SRL, a inspectat construcțiile începute pe lotul respectiv. Și decizia Consiliului local Suruceni nr. 2/2 din 11.03.99 de alocare a lotului, emisă cu șase luni mai devreme, care a anticipat contractul de vânzare-cumpărare a lotului respectiv (din 06-09-1999) și dispoziția sa nu urmăreau ca scop principal venitul Primăriei, ci construcția unei piețe agricole. Ambele documente ale Primăriei și decizia Consiliului și dispoziția sa urmăreau în primul rînd construcția unui obiectiv de importanță majoră social-economică în interesul locuitorilor satului. Acest lucru exclude faptul că membrii Consiliului local, ori el acționau cu rea credință, ei urmărind interese materiale proprii cu prețul comiterii unei infracțiuni. Dispoziția sa a fost o reacție promptă la cererea întreprinzătorului de a-și prelungi investițiile în construcția pieței, ținînd cont de apariția noilor împrejurări legislative, posibilitatea de a obține în proprietate lotul alocat anterior de Consiliul local precedent. Această cerere a întreprinzătorului era legală, justificată din punct de vedere economic și social, era în consens cu politica economică a

guvernării de atunci. Reacția promptă la cererea întreprinzătorului a fost dictată și de motivul că următoarea ședință a noului Consiliu local de la momentul depunerii cererii nu era încă planificată și urma să aibă loc peste o perioadă îndelungată, de la 3 pînă la 6 luni, ceea ce stopa, după cum afirma managerul SRL „Veronic R”, Vasile Gherța, lucrările de construcție și amenajare a pieței.

Din timpul semnării dispoziției sale pe terenul alocat și inspectat se găseau tarabe de piață, lucru confirmat de martorii acuzării. Decizia Consiliului local Suruceni nr. 2/2 din 11.03.99 și procesul verbal al acestei ședințe dau un răspuns fără echivoc că alocarea terenului în cauză a fost făcută ca a unui teren aferent. Intenția consilierilor și, ulterior intenția sa a fost să vină în întîmpinarea locuitorilor din sat, să susțină o inițiativă a unui întreprinzător local, pentru a îmbunătăți infrastructura social-economică a localității. SRL „Veronica R”, deși s-a confruntat și se mai confruntă ca întreprindere agricolă cu deficiențe de dezvoltare, avînd în vedere criza interminabilă în domeniul agriculturii, nu a renunțat la intenția de a realiza pînă la capăt proiectul construcției pieței agricole.

Prin decizia nr. 2/2 din 11.03.1999, s-a decis alocarea unui teren aferent pentru construcția unei piețe agricole, întreprinderii „Veronica R” SRL, pe lîngă decizia votată de Consiliul local Suruceni de atunci. „Veronica-R” SRL, nu putea prezenta documentul de proprietate, el a prezentat document cu privire la alocare, și în Decizia Consiliului Local din 11 martie scria clar că se alocă întreprinderii terenul aferent de 22 ha pentru construcția pieței agricole, iar în momentul cînd a fost prezentată cererea de privatizare, pe terenul respectiv erau începute lucrări de construcție, și erau tarabe.

Obiectul Dispoziției nr. 08 din 1999, în baza documentelor prezentate de contabilitate și inginerul cadastral, a urmat dispoziția de comercializare sau de privatizare a sectorului alocat de consiliul local, dispoziția fiind semnată de către primar.

De asemenea a mai relatat că a acceptat să elibereze dispoziții mai întîi privind comercializarea urmînd a fi depusă cererea întreprinderii de a nu tîrîgăna construcția pieței agricole, urmînd ca la consiliu viitor care trebuia să aibă loc în următoarea jumătate de an, aceasta dispoziție să fie confirmată de Consiliu, dublata, dar fiind că organul de control a guvernului, prefectura nu a fost împotriva acestui act executiv, problema respectivă nu a mai fost dezbătută la următorul consiliu.

Fîind audiat suplimentar în cadrul instanței de apel a susținut declarațiile anterior date și a solicitat respingerea apelului declarat de procuror cu menținerea sentinței instanței de fond.

20. *Colegiul penal, apreciază critic declarațiile inculpatului Reniță Valeriu Vasile referitor la aceea că nu este vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal și le consideră ca o metodă de autoapărare, deoarece acestea sunt combătute prin cumulul următoarelor probe care vor fi analizate în continuare, cum ar fi:*

21. **Declarațiile reprezentantului părții vătămate Bedros Alexandru**, care fiind audiată în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond (declarații susținute în instanța de apel) a declarat că, terenul cu suprafața de 0,22 ha, situat în s. Suruceni a fost vîndut ca teren aferent SRL „Veronica-R”, în lipsa unei construcții pe acest teren și nici alte imobile nu aparțin SRL „Veronica-R”. Nu cunoaște în baza căror acte a fost efectuată vînzarea lotului de teren, cu suprafața de 0,22 ha, situat în s. Suruceni deoarece lipsește decizia consiliului, iar prejudiciul cauzat este de aproximativ 130131 lei. La acel moment nu activa în cadrul Primăriei, iar la moment pe lotul respectiv nu se află nici-o construcție, și nici piața nu a fost construită. Nu cunoaște dacă Primăria s. Suruceni, s-a adresat în instanța de judecată privind anularea contractului de vînzare cumpărare încheiat cu SRL „Veronica-R”. De către fostul primar Ursu a fost dat terenul în folosință SRL „Veronica-R”, iar stația de autobuze a fost și este și în prezent în acel loc, iar piață nu a fost organizată (Vol. XIII, f.d. 199-200).

22. *Colegiul penal, analizînd declarațiile reprezentantului părții vătămate Bedros Alexandru și apreciindu-le, din punct de vedere al pertinentei, concluzenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe pe care le v-om analiza mai departe, consideră aceste declarații veridice care demonstrează pe deplin vina inculpatului Reniță Valeriu Vasile, în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal.*

23. De asemenea, **Colegiul penal** consideră că vina inculpatului Reniță Valeriu Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, este pe deplin dovedită și de următoarea sistemă de probe și documente, cum ar fi:

24. **Declarațiile martorului Ursu Ludmila** fiind audiată în instanța de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a declarat că, participa la ședințele consiliului în calitate de inginer cadastral. Terenul cu suprafața de 0,22 h, situat în s. Suruceni a fost atribuit SRL „Veronica-R”, cu scopul de folosire. A semnat actul de vînzare-cumpărare pentru că așa era regula, a semnat în registrul modificările, nu ține minte dacă a participat în ședința consiliului unde s-a pus în discuție înstrăinarea terenului către SRL „Veronica-R”. Borderoul de calcul al prețului terenului se calculează de către contabil cu secretarul primăriei, ea nu a participat la efectuarea calculului. Semnînd adeverința de la (f. d. 133), a avut în vedere că terenul de 0.22 ha este teren aferent la oprire și nu cunoaște prețurile și tarifele cum se efectuează pentru terenurile aferente. Nu a fost influențată de nimeni să semneze acea adeverință, a semnat-o deoarece avea funcția de inginer-cadastral și a respectat legea. La audierea în cadrul OUP a indicat că a fost influențată de Reniță Valeriu Vasile să semneze adeverința deoarece era emoționată;(f.d.209-2010, cauza penală nr. 2011036620).

25. **Declarațiile martorului Ursu Andrei Afanasii**, care fiind audiat în cadrul ședinței instanței de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a declarat că începînd cu anul 1997-1999 a deținut funcția de director de colhoz și primar, după ce a fost ales alt primar el rămînînd în funcția de director de colhoz, nu a făcut parte din consiliu. Cunoaște despre decizia dată unde este indicată noțiunea de „atribuire”, fiind atribuit SRL „Veronica-R”, în folosință terenul cu suprafața de 0,22 ha situat în s. Suruceni, însă SRL „Veronica-R” nu-i aparține nici-o construcție. La acel moment nu era nici-o construcție ce-i aparținea SRL „Veronica-R”. Cu privire la decizia nr. 1 din 26.01.1998, nu a avut ca scop înstrăinarea, ci folosința terenului, or ulterior putea să servească drept temei de privatizare a terenului respectiv. Invocă că în lipsa unei decizii a consiliului terenul putea fi privatizat în temeiul deciziei sale. Terenul dat putea fi considerat drept teren aferent din cauza că intravilanul satului se considera ca terenuri aferente, avînd în vedere prevederile Codului Funciar. În baza cererii s-au atribuit cele 0.22 ha teren pentru construcții, consiliul a votat decizia de atribuire în folosință, nu a avut temei să-l atribuie în proprietate, SRL „Veronica-R” avea dreptul să-l cumpere, însă pentru aceasta trebuia o decizie aparte. În perioada sa de lucru nu a avut împuterniciri de a emite dispoziții, deoarece consiliul nu i-a acordat asemenea împuterniciri, lucru care

după părerea sa este normal ca consiliul să-i acorde lui Reniță Valeriu Vasile suplimentar atribuția de a emite dispoziții. Construcția gării se află și în prezent, iar potrivit deciziei SRL „Veronica-R”, era obligată să mențină construcția existentă și să facă alte construcții. (f.d.211-212, cauza penală nr.2011036620).

26. **Declarațiile martorului Cerescu Ana** fiind audiată în cadrul instanței de fond (declarații verificate și în cadrul instanței de apel) a declarat că, este cofondator a SRL „Veronica-R”. În 1998 a depus cerere către Primăria s. Suruceni să-i aloce un teren pentru amenajarea unei piețe agricole și construcția unui magazin-bar. Cum s-a topit zăpada au procurat mese și au amenajat piața agricolă, iar concomitent au început amenajarea magazinului-bar. În 1999 documentele au fost perfectate și a început construcția magazinului. A apărut o lege și au chemat-o la Primărie unde i-a fost comunicat că urmează să achite arendă pentru terenul dat ori să-1 cumpere și a decis să-1 cumpere. Nu ține minte care acte le-a prezentat în momentul semnării contractului. Nu cunoaște dacă în consiliu a fost discutat faptul dării în arendă sau vânzării terenului dat, iar Reniță Valeriu Vasile i-a comunicat că cererea de procurare a lotului este acceptată și poate achita pentru lot, iar prețul a fost depus de contabilitatea primăriei. Nu-și aduce aminte dacă a fost înmînat careva act pînă la încheierea contractului, iar suma achitată a fost aproximativ 2300 - 2500 lei, ca reprezentant al Primăriei a fost Reniță Valeriu Vasile, iar notar a fost Diaconu Galina din Ialoveni, ea a fost prezentă la toate actele necesare pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare, însă nu ține minte dacă prima dată cînd i-a fost alocat terenul a fost dat în folosință sau a fost transmis dreptul de proprietate, iar ulterior nu au fost obiecții cu privire la tranzacția dată (f.d.228-230, cauza penală nr.2011036620).

27. **Declarațiile martorului Lungu Vladimir** care fiind audiat în cadrul instanței de fond (declarații verificate și în cadrul instanței de apel) a declarat că, a fost Consilier la Consiliul local Suruceni din 1992, pînă în 2008 sau 2006. Pînă a deveni Reniță Valeriu Vasile primar au fost mai multe solicitări din partea mai multor persoane de a organiza o piață agricolă a satului, iar cînd Reniță Valeriu Vasile era primar la ședința Consiliului din 1998 luna și data nu o ține minte s-a hotărît să vîndă un lot pentru organizarea pieții Anei Cerescu însă cu anumite condiții, și anume că v-a organiza piața și un magazin agricol și va face reparație la stațiune. Cunoaște că s-a alocat locul pentru construcție pe timp de iarnă fiind începute lucrările de construcție, însă ulterior lucrările au încetat nu cunoaște din care motiv. Nu cunoaște la ce preț a fost vîndut terenul dat (f.d.231-232, cauza penală nr.2011036620).

28. **Declarațiile martorului Baciu Ana** fiind audiată în instanța de fond (declarații verificate și în cadrul instanței de apel) a declarat că, nu a deținut funcții în Consiliul sau Primăria Suruceni și nu cunoaște nimic despre activitatea lui Reniță Valeriu (f.d.233, cauza penală nr. 2011036620).

29. Totodată, vina inculpatului Reniță Valeriu Vasile în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.3 lit. d) Cod penal este demonstrată pedepșin și prin cumulul următoarelor probe, cum ar fi:

- plîngerea unui grup de persoane din 03.02.2011, prin care sesizează CCCEC despre pretinsele acțiuni ale factorilor de decizie ai Primăriei s. Suruceni (f.d.-27, cauza penală nr.2011036620);

- extrasul din registrul bunurilor imobile eliberat de Agenția Relații Funciare și Cadastru, întreprinderea de Stat „Cadastru” (f.d. 43, cauza penală nr.2011036620);

- documentele ridicate de la OCT Ialoveni prin ordonanța din 12.09.2011, recunoscute drept corpuri delictive (f.d.44-58, cauza penală nr.2011036620);

- documentele ridicate de la Ana Cerescu prin ordonanța din 10.12.2011, recunoscute drept corpuri delictive (f.d.59-85, cauza penală nr.2011036620);

- documentele ridicate de la biroul notarului Galina Diaconu prin ordonanța din 16.01.2012, recunoscute drept corpuri delictive;

- documentele ridicate de la Primăria s. Suruceni, r-ul Ialoveni prin ordonanța din 05.09.2011, recunoscute drept corpuri delictive (f. d. 99-110, cauza penală nr.2011036620).

30. Prin urmare, sub aspectul celor elucidate, **Colegiul penal** relevă că, inculpatul Reniță Valeriu a ignorat prevederile Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobată prin Hotărîrea Guvernului Nr. 562 din 23.10.1996, care în mod expres prevede în pct. 11 „că autoritatea administrației publice locale în calitate de vînzător este obligată în termen de 30 zile de la data depunerii cererii de către cumpărător să adopte decizie privind vânzarea terenului aferent, iar primarul Reniță Valeriu a emis dispoziția primarului nr. 8 din 02.09.1999, prin care a dispus vânzarea terenului aferent cu suprafața de 0,220 ha către SRL „Veronica-R”, potrivit prețului indicat în borderoul de calcul în sumă de 2358. Prin emiterea dispoziției nr. 8 din 02.09.1999 primarul Reniță Valeriu a depășit în mod vădit drepturile și atribuțiile acordate prin Legea privind administrația publică locală nr.186 din 06.11.1998, potrivit căreia consiliul local este autoritate colegială deliberativă din cadrul administrației publice locale, care potrivit art.18 decide în toate problemele de interes local, iar primarul este autoritate executivă, care potrivit art.38 asigură executarea deciziilor consiliului local, fiind în drept potrivit art.42 de a emite dispoziții.

31. Astfel, **Colegiul penal** conchide că inculpatul Reniță Valeriu Vasile a săvîrșit infracțiunea menționată, iar acțiunile acestuia urmează a fi încadrate pe art. 328 al.3 lit. d) Cod penal (redacția legii din 18.04.2002) conform semnelor calificative: „săvîrșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave”.

32. În sensul celor sus menționate, **Colegiul penal** reține că, infracțiunea prevăzută la art. 328 Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile intereselor public sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

33. Latura obiectivă a infracțiunii în cauză are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiune de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume – daunele în proporții considerabile cauzate

intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

34. Obiectul material al infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu îl reprezintă sau poate să-l reprezinte corpul persoanei sau bunurile mobile sau imobile.

35. Pentru aplicarea răspunderii în baza art. 328 alin. (3), lit.d) Cod penal infracțiunea specificată la art. 328 Cod penal, este suficient să se producă una din urmările prejudiciabile enumerate în dispoziția acestei norme penale, adică fapta săvârșită poate fi reprezentată doar de o singură modalitate faptică dintre cele nominalizate.

36. **Colegiul Penal**, invocând practica judiciară incidentă cauzei, la analiza elementelor componente ale infracțiunii de depășire a atribuțiilor în serviciu, și anume, săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave, ajunge la concluzia că, în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 328 alin.(2), lit. d) Cod Penal.

37. Având în vedere cele sus menționate, **Colegiul penal** consideră întemeiate și care urmează a fi reținute ca temei de casarea sentinței contestate argumentele apelului declarat de acuzatorul de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina cu privire la aceea că:

- în sentința de achitare emisă în privința inculpatului Reniță Valeriu, pe episodul sus menționat, instanța de judecată a dat o apreciere unilaterală probelor, punând la baza sentinței selectiv depozițiile martorilor și ale însuși inculpatului, fără a aprecia toate probele prezentate de acuzare;

- instanța de fond a neglijat faptul derogării de la norma legală și anume prin aceea că nu au fost puse în discuție de către acuzatorul de stat însuși limitele competenței cet. Reniță Valeriu în funcția sa de primar ci prin faptul că depășirea atribuțiilor de serviciu a rezumat în diminuarea calculului prețului terenului cu număr cadastral 553020.015, cu suprafața de 0,220 ha, contrar Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare terenurilor aferente obiectelor privatizate sau care se privatizează și întreprinderilor private, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 562 din 23.10.1996, în lipsa unui document care confirmă dreptul de proprietate a agentului economic SRL „Veronica-R” asupra obiectului amplasat pe terenul solicitat pentru cumpărare, a întocmit borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent din 02.09.1999, cu calcularea prețului de vânzare a terenului respectiv prin aplicarea coeficientului 0,02, coeficient aplicat pentru terenurile aferente, astfel stabilind prețul terenului la suma de 2 358 lei, din prețul normativ care constituia 132 489 lei, diminuând prețul cu 130 131 lei.;

- concomitent, martorii audiați, Bedros Alexandru, Cerescu Ana, Lungu Vladimir, Ursu Andrei și Ursu Ludmila au indicat asupra faptului că:

1) la ședința consiliului local din 11.03.1999, s-a decis transmiterea în folosința SRL „Veronica-R” teritoriul opririi de autobuse, din apropierea depozitului de pompieri din s. Suruceni, r-ul Ialoveni pentru construcția unui magazin-bar, cu atribuirea suplimentar la suprafața existentă a opririi a 0,220 ha de pământ pentru amenajarea unei pieți agricole, astfel nefiind decisă înstrăinarea nemijlocită a bunului vizat;

2) întru realizarea scopului său infracțional, Reniță Valeriu a recurs la șantajarea cu concedierea din funcție și aplicarea de sancțiuni, în caz de refuz de a semna acte de către angajații Primăriei Suruceni, r-ul Ialoveni, inclusiv în cazul SRL „Veronica-R”.

38. Or, stabilind circumstanțele sus menționate, Colegiul penal conchide că inculpatul Reniță Valeriu Vasile a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin.3 lit. d) Cod penal (redacția legii din 18.04.2002) conform semnelor calificative: „*săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, soldate cu urmări grave*”.

39. **Conform art. 60 alin.1, lit. c) Cod penal** persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave.

40. **Conform art. 275 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală**, urmărirea penală nu mai poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, urmează a fi încetată în acest caz.

41. **Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală**, în caz de constatare a vre-unuia din temeiurile indicate la art. 275 pct. 2)-9) Cod de procedură penală, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal.

42. Prin urmare, după cum a fost menționat mai sus, inculpatul **Reniță Valeriu Vasile** a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin.3 lit. d) Cod penal la data de 06.09.1999 iar termenul de tragere la răspundere penală pe acest capăt de învinuire a expirat la 06.09.2014.

43. Astfel, **Colegiul penal** reține că inculpatul **Reniță Valeriu Vasile** urmează a fi liberat de răspundere penală pe art. 328 alin. (3), lit. d) Cod penal, în legătură cu survenirea prescripției, potrivit art. 60 alin.(1), lit. c) Cod penal, de tragere la răspundere penală cu încetarea procesului penal.

44. Totodată, **Colegiul penal** mai reține că inculpatul Reniță Valeriu este învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că în perioada anului 2008, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 985 din 27.09.2000, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, neîntemeiat, în baza ordinelor nr. 76 AD din 20.12.2008, nr. 40 AD din 25.08.2008, nr. 28 AD din 22.04.2008, nr. 11 AD din 03.03.2008 și nr. 286 S din 24.11.2008

nr. 70 AD din 27.12.2008, nr. 73 AD din 25.06.2008, nr. 20 AD din 22.07.2008, nr. 11 AD din 05.05.2008 și nr. 200 S din 27.11.2008, a dispus spre achitate angajaților întreprinderii menționate premii unice cu ocazia unor sărbători, în mărime de 4100 lei.

În perioada anilor 2008-2009, Reniță Valeriu, deținând funcția de director general al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar cerințelor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 985 din 27.09.2000 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la salarizarea conducătorilor întreprinderilor de stat, întreprinderilor cu capital majoritar de stat și ai celor monopoliste, fără coordonarea cu fondatorul acestei întreprinderi, a stabilit, în baza ordinului nr. 230S din 30.11.2004, pentru sine, un spor la salariu echivalent cu 100% din salariul de baza „pentru extinderea zonelor de deservire, sporirea volumului de lucru, pentru munca prestată în zilele de odihnă, fapt ce a dus la calcularea și achitarea ilegală a sporurilor la salariu angajaților întreprinderii nominalizate în sumă de 138 201 lei.

În perioada anilor 2008-2009, urmare a emiterii ordinelor de majorare a salariului, Reniță Valeriu a încasat ilegal personal mijloace financiare în sumă de 14 790 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada indicată contrar prevederilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, în calitate de director general, fără coordonare cu fondatorul, a stabilit schemele de salarizare a angajaților întreprinderii prin ordine interne nr. 4 AD din 21.01.2008 și nr. 6 AD din 12.01.2009, unde salariile de funcție ale vice-directorului și contabilului-șef să fie stabilite la nivelul salariului de bază al directorului general, fiind calculate neîntemeiat cu 10% mai mult, prin ce au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 77 659 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, ignorând prevederile art. 24 alin.(1) din Legea salarizării nr. 847- XV din 14.02.2002, care prevede stabilirea indemnizației lunare doar membrilor organelor de conducere a întreprinderilor de stat, abuzînd de situația sa de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, i-a stabilit lui Țărălungă Raisa, angajată în funcție de șefă a cancelariei, în baza ordinului nr. 156 din 28.05.2007, semnata de către directorul general al întreprinderii, care nu avea calitate de membru a organului de conducere, dar activa în calitate de secretar al Consiliului de Administrație al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, indemnizația lunară în valoare de 80% din trei salarii minime, cauzînd un prejudiciu în proporții considerabile întreprinderii de Stat în sumă totală de 18 457,88 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopul păstrării relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, contrar prevederilor Notei la Anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11.06.2002, cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, pentru cumularea în orele de program a funcțiilor de secretară și secretar al cabinetului serviciului „Centrul de Presa”, i-a stabilit ilegal lui Țărălungă Raisa, în baza ordinelor cu privire la salarizare nr. 29-AD din 08.05.2007, nr. 156 S din 28.05.2006, nr. 191 S din 18.08.2008, nr. 220 S din 24.09.2008, nr. 325 S din 09.12.2008, nr. 190 S din 14.09.2009, plăți la salariu în sumă totală de 22 950,73 lei. În așa mod, prin acțiunile sale intenționate, exprimate în emiteria ordinelor cu referire la plățile ilegale, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, un prejudiciu format din cuantumul plăților ilegale achitate salariaților în sumă totală de 456 748 lei, precum și suma contribuțiilor asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală calculate pentru fiecare an în sumă totală de 125 956 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind păstrarea relațiilor prietenești și autorității sale de conducător, fără a fi întrunite condițiile prevăzute de art. 104 alin.(2), (3) din Codul muncii referitoare la atragerea angajaților la muncă suplimentară, contrar prevederilor art. 110 alin. alin.(1), (2) din Codul muncii, care prevede că munca în zilele de repaus este interzisă, excepție fiind cazurile prevăzute la art. 104 din Codul muncii, a aprobat tabelele de pontaj în care unii angajați ai întreprinderii au fost atrași la serviciu în zilele de odihnă și remunerați în mărime dublă, cauzînd un prejudiciu întreprinderii în mărime de 662 300 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, activînd în calitate de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, contrar prevederilor art. 3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de Stat nr. 146-XIII din 16.06.1994, fără coordonarea cu Fondatorul, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind scopuri personale de creare a relațiilor amicale cu factorii de decizie ai A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” din localitatea Suruceni. O parte din cheltuielile suportate în sumă totală de 2.046.082 lei, ce țineau de sponsorizări și alte cheltuieli ce nu țineau de activitățile de bază ale Agenției, au fost reflectate la alte conturi contabile, diminuînd profitul net al Agenției pentru anii respectivi, cauzîndu-i un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Astfel, în perioada anilor 2008-2009, microbuzele de model „Mercedes Sprinter”, cu numerele de înmatriculare C HC 141, K AB 973 și C KN 282, luate de către întreprindere în arendă de la diferite persoane fizice, conform contractelor de chirie semnate de către Valeriu Reniță, au fost utilizate pentru necesitățile școlii de fotbal a A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, fiind suportate cheltuieli neîntemeiate, reflectate în evidența contabilă la contul 713.9, în sumă totală de 751 142 lei și anume: pentru procurarea motorinei pentru microbuze în sumă 264 425 lei, pentru arenda microbuzelor 210 860 lei și pentru remunerarea șoferilor microbuzelor, inclusiv asigurări speciale și medicale 275 857 lei.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în anul 2008, a achiziționat servicii în sumă totală de 70 848 lei de la diferiți agenți economici, care prestează servicii de transport pentru necesitățile Școlii de fotbal SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, cauzînd un prejudiciu în proporții mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, abuzînd de situația de serviciu, în perioada anilor 2008-2009, contrar prevederilor art. 19 lit. e) și f) din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, urmărind același scop personal exprimat în stabilirea relațiilor amicale cu factorii de decizie ai A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, care ulterior urmau să ducă la angajarea lui Reniță Valeriu în calitate de director executiv al A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, a transferat mijloace bănești în suma de 1 066 200 lei în adresa școlii de fotbal A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni pentru servicii de publicitate, indicate în facturile de expediție, acte de îndeplinire a lucrărilor și facturile fiscale, fără anexarea documentelor justificative, prin care s-ar confirma modul, locul, periodicitatea și timpul publicităților, cauzînd un prejudiciu în proporții deosebit de mare.

Asemenea cheltuieli de publicitate a SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe” Suruceni au fost prestate în luna august 2008 de către „Provideo” SRL în sumă de 133 334 lei, conform facturii fiscale și actului de îndeplinire, aceste sume fiind achitate din sursele financiare a întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în perioada anilor 2008-2009, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, contrar prevederilor art. 3 alin.(4) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII, fără autorizația Fondatorului, neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare ale A.O. „Fotbal Club Sf. Gheorghe” în sumă totală de 323 948,94 lei, cauzînd un prejudiciu în proporții deosebit de mari întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”.

Tot el, Reniță Valeriu, în luna octombrie 2008, abuzînd de situația de serviciu, urmărind crearea relațiilor de prietenie pentru o viitoare potențială angajare la serviciu, a procurat servicii de la SA „Lusmecon” filiala „Tehmocons-39”, exprimate în folosirea mecanismelor (automacara) în sumă totală de 8714 lei pentru transportarea gazonului de la terenul de fotbal din or. Vadul-lui-Vodă, indicînd fictiv că aceste servicii au fost efectuate pentru întreprinderea de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, cauzîndu-i un prejudiciu în proporții mari.

Prin acțiunile sale intenționate exprimate în sponsorizarea ilegală a activității, Reniță Valeriu a cauzat întreprinderii un prejudiciu în mărime totală de 2.046.082 lei.

45. *Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Reniță Valeriu în baza prevederilor art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal după indicii calificativi: abuzul de serviciu, caracterizat prin folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interese personale, soldate cu urmări grave, exprimate în cauzarea de daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, și, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.*

46. **Colegiul penal**, analizând totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și apreciîndu-le, respectîndu-se prevederile art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, constată că inculpatul Reniță Valeriu nu este vinovat a săvârșit infracțiunii prevăzută de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar prima instanță pe acest episod a pronunțat o sentință legală și întemeiată cu privire la achitarea inculpatului.

47. Astfel, referitor la învinuirea de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, **Colegiul penal** constată că, acuzatorul de stat nu a prezentat instanței judecătorești nici o probă pertinentă, concludentă și verosimilă ce ar demonstra abuzul de serviciu de către Reniță Valeriu, or, de către partea apărării au fost prezentate probe și argumente suficiente care a demonstrat contrariul.

48. Astfel, **inculpatul Reniță Valeriu** fiind audiat referitor la învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal (declarații susținute în instanța de apel) a declarat că, fiind în calitate de director general al Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” (AIS Moldpres), întreprindere de stat la autogestiune, și-a desfășurat activitatea de management în perioada 2004-2009, conform contractului cu Fondatorul, Aparatul Guvernului Republicii Moldova. Acest contract, era semnat repetat la sfîrșitul fiecărui an, dar, practic fără schimbări de conținut. În conformitate cu pct. 1.3. al respectivului contract părțile își desfășoară activitatea în corespundere cu legislația R. Moldova și statutul întreprinderii. În luna mai 2004, cînd a preluat gestiunea Agenției Informaționale de Stat Moldpres, avea deja o experiență îndelungată de management în domeniul presei. Pînă atunci fonda-se de la „zero” și administra-se mai mult de zece ani la rînd, în calitate de manager-șef, o întreprindere similară de presă, dar cu capital privat, Agenția de știri BASA-press, o agenție de succes în presa moldovenească pînă în anul 2004.

În cadrul conducerii Agenției Informaționale de Stat Moldpres s-a condus în activitatea de manager, de rînd cu alte acte normative, de Legea nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care pentru manager nu face deosebiri de forma și proprietate a întreprinderilor. Dreptul de a beneficia de această lege i 1-a acordat Statutul AIS Moldpres prin punctul IV. 16 și contractul cu fondatorul prin punctul 1.3.

Referitor la învinuirea adusă că hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 743, pentru salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară și Hotărîrea Guvernului nr. 985, pentru salarizarea conducătorilor, în baza cărora i se incriminează mai multe încălcări au fost redactate serios de către Guvern după anul 2009. În redacția nouă Hotărîrea nr. 743 nu mai impune rețeaua tarifară, ci o recomandă, deci nivelul salariilor în întreprinderile de stat cu autonomie, cum este AIS Moldpres nu mai este dictat, ci recomandat. Redactarea la care se referă a fost făcută și în baza Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care stabilește independența activității curente ale întreprinderii față de titularul patrimoniului. Consideră că în condițiile unei legislații contradictorii managerul-șef trebuie să aleagă de sine stătător de ce legi să se conducă, pentru a asigura dezvoltarea cu succes a întreprinderii. În mai 2004, cînd a fost încadrat la Agenției a găsit un salariu mediu pe întreprindere de 1500 lei. Învinuirea face referire și la presupusa ilegalitate a unor plăți suplimentare către angajați și către directorul general. Retribuirea muncii angajaților, munca prestată pe timp de noapte, în zilele de odihnă, adaosurile la salarii, cumulurile, plățile pentru extinderea zonelor de deservire, sau sporirea volumului de lucrări executate, alte plăți suplimentare, precum și premiile angajaților, inclusiv cu ocazia sărbătorilor naționale, ori religioase - toate acestea au fost făcute în conformitate cu Anexele nr-nr. 2 și 3 ale Contractului colectiv de muncă pentru anii 2004-2009, întocmit conform Legii 1303, 25.02.1993 cu privire la contractul colectiv de muncă, și potrivit articolului 7 al Legii nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Astfel, contractul a fost semnat de către el și Comitetul Sindical al AIS Moldpres în modul stabilit de lege și înregistrat sub nr. 189 la 19.11.2004 la Inspectoratul teritorial de muncă al municipiului Chișinău.

Întreprinderea Moldpres își coordona activitatea în cadru legitim cu Fondatorul prin Consiliul de Administrație, în care sunt delegați, ca membri, reprezentanți direcți ai Aparatului Guvernului.

A mai declarat că nu se putea aproba planurile anuale ale întreprinderii fără ca acestea să conțină indicii economici de bază, inclusiv, veniturile și cheltuielile întreprinderii, precum și volumul salarial, ca parte a cheltuielilor. Or, în fiecare an Consiliul

Administrativ al AIS Moldpres aproba odată cu planul de cheltuieli salariale și salariile plătite angajaților, fapt confirmat de deciziile acestui organ. Astfel, conform Procesului verbal al ședinței Consiliului Administrativ al AIS Moldpres din 22.01.2008 și conform Procesului verbal al ședinței Consiliului Administrativ al AIS Moldpres din 04.12. 2008 s-au discutat și s-au adoptat deciziile de aprobare a Planului de venituri și cheltuieli pentru anii 2008 și 2009.

Decizia nr. 4 din 26.12.2006, a Consiliului de Administrare al AIS Moldpres, de a sponsoriza copiii a fost una colectivă și era îndreptată spre a sprijini ocupațiile în domeniul sportului a copiilor din raionul Ialoveni. Consideră că de suportul acordat de către întreprinderea de stat „Moldpres” unei organizații obștești beneficiau copii, părinții și instituțiile de învățământ unde erau înscriși copiii. Conform documentelor FMF, în perioada anilor 2008-2009, în Școală erau ocupați în jur de 300 de copii din întreg raionul Ialoveni. Școala avea 9 echipe de copii și una de seniori, care jucau oficial în campionatele Diviziei Naționale de fotbal al FMF. Decizia Consiliului de Administrație nu este recunoscută de către acuzare ilegală, prin urmare nici acțiunile executorului, care a respectat întru totul această decizie nu pot fi considerate ilegale. În caz contrar conform articolului 7(7) a Legii cu privire la Întreprinderea de stat 146-XIII, din 16.06.1994. „membrii consiliului de administrație, în conformitate cu legislația, răspund solidar față de întreprindere pentru prejudiciile rezultate din îndeplinirea hotărârilor adoptate de ei cu abateri de la legislație.” Toate acțiunile care i se incriminează, sprijinul material, sprijinul prin servicii de transport au fost prevăzute în Decizia Consiliului de Administrație. Cheltuielile de sponsorizare au fost arătate în dările de samă a întreprinderii în 2008 și 2009 față de Consiliul de Administrație și Consiliul nu a avut observații ori contestații privitor la aceste cheltuieli. Transportul din dotația Agenției era uneori folosit pentru necesitățile Școlii conform contractului de sponsorizare, la fel în cadrul sponsorizării se înscriu și lucrările de ridicare a unui înveliș artificial de stadion de la Baza FMF, donație a FMF. Activitățile de publicitate a produselor Moldpres se înscriau în planul de promovare a instituției, rațiunea lor este justificată de orice afacere în condițiile economiei de piață. Dacă din contabilitatea Moldpres lipsesc documente contabile ce justifică serviciile de publicitate acordate, ele puteau fi ușor ridicate de către anchetă din contabilitatea Școlii de fotbal Sfântul Gheorghe.

Inculpatul a mai declarat că pe tot parcursul activității sale de management de cinci ani, mai 2004 - noiembrie 2009, nu s-a înregistrat nici din partea angajaților, nici din partea Consiliului Administrativ nici-o plângere și nici-o petiție, adresată Fondatorului, ori organelor competente privind încălcarea drepturilor angajaților, privind cazurile de abuz, ori încercări de a corupe pe cineva, ori de a fi subiectul corupției. Dimpotrivă, pentru munca depusă în Agenția Moldpres și succesele obținute în martie 2008 i s-a conferit Diploma de Gradul I al Guvernului Republicii Moldova, iar în iulie 2009 a fost decorat cu ordinul Gloria Muncii. În perioada cât a activat la Moldpres, își majora salariul acordul consiliului de directori, și nu l-a ridicat separat, dar cu restul colectivului. Când a fost angajat în calitate de director general al Moldpres avea salariu în jur 4700-4800 lei, salariu practic nu se schimba, salariul i-l pune fondatorul, iar la finalul contractului individual de munca, pînă a fi eliberat salariul a rămas același, retribuția muncii era diferită, în total ajungea și la 8000 lei, și la 9000, uneori 10000 și la 11000 lei. Premiile au retribuirile se acordau în funcție de contractul de muncă care l-a numit în declarație, și dacă existau venituri suplimentare, conducîndu-se de contractul de munca a angajaților, satisfăcea cerințele acestui contract. Coordonările cu fondatorul erau făcute la fiecare început de an, la ședința de prezentare a planului de dezvoltare a agenției, iar din funcția de director de la Moldpres, a fost eliberat în noiembrie 2009. Susține că a obținut funcția de consilier la Asociația Obștească Sfântul Gheorghe peste jumătate de an după ce a fost eliberat de la Moldpres.

49. Martorului Cotorobai Varvara fiind audiată în cadrul instanței de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a declarat că, activează în funcția de contabil-șef al AIS „Moldpres” I. S. din 20.07.2004. Referitor la încălcările indicate în actul de control al Serviciului control financiar și revizie din 11.08.2011, a menționat că premiile unice la sărbători în sumă de 4100 lei, au fost calculate în baza ordinelor administrative interne semnate de către directorul întreprinderii la acel moment Valeriu Reniță. Referitor la faptul că în perioada 2008-2009 Reniță Valeriu Vasile, fără coordonarea cu Fondatorul, a dispus calcularea sporului la salariu echivalent cu 100% din salariul de bază pentru extinderea zonelor de deservire, sporirea volumului de lucru, pentru munca prestată în zile de odihnă și ore suplimentare în afara orelor de lucru, conform contractului colectiv de muncă, valabil pînă în luna decembrie 2010 și ordinului nr. 230-S din 30 noiembrie 2004, semnat de dumnealui și valabil pe perioada de activitate a dumnealui, a explicat că sporurile în cauză constituie 138201.51 lei, pe anul 2008 - 73408,70 lei și anul 2009 - 64792,81 lei. Sumele de premii și de spor la salariu au fost incluse în calculul salariului mediu lunar pentru achitarea indemnizației la concediu de odihnă ceea ce constituie suma de 14790 lei (anul 2008 - 7650.00 lei și anul 2009 - 7140.00 lei). Această coordonare cu fondatorul urma să o execute domnul director general de atunci Valeriu Reniță, iar ea, în calitate sa de contabil și subaltern, doar a îndeplinit obligațiunile de serviciu și indicațiile șefului, Tef neștiind că acestea n-au fost coordonate cu fondatorul. Referitor la formularea, că pentru anii 2008-2010 vice-directorului și contabilului șef le-au fost calculate salariu tarifar în baza Schemei de state aprobate de către directorul general al întreprinderii a menționat, ca vice-directorului și contabilului șef li s-a stabilit salariul conform Hotărîrii Guvernului nr.743 mai mic cu 20% decît a conducătorului, aplicîndu-se categoria și coeficientul respectiv indicat în Hotărîrea Guvernului nr.743, a declarat că prevederile contractului colectiv de muncă, privind salarizarea și gradul de calificare, au fost stipulate în contractul individual de muncă și în Schema de state. Adjuncților conducătorului, salariul a crescut din anul 2004 respectiv cu majorarea salariului pentru prima categorie de calificare. După cum urmează: Convenția colectivă nivel național, nr.1 din 03.02.2004, cu 440 lei, Hotărîrea Guvernului nr.897 din 07.09.2006, cu 700 lei, Convenția colectivă nivel național nr.7 din 18.05.2007, cu 900 lei, Convenția colectivă nivel național nr.9 din cu 1100 lei.

De asemenea a mai menționat că salariaților AIS „MOLDPRES”, conform contractului colectiv de muncă, negociat și înregistrat cu numărul 189 din 19.11.2004, anexată anterior, Hotărîrea 1148 din 18.10.2004, li s-a stabilit un spor pentru vechimea în muncă de peste 20 de ani în mărime de 40%. În așa mod, salariul adjuncților conducătorului a crescut cu 10% disproporțional cu salariul conducătorului, adică pentru anii 2008-2010 a crescut cu 77659,03 lei. Această diferență a salariului adjuncților conducătorului a avut loc nu din vina acestora, dar din actele normative și aplicarea eronată a legislației la stabilirea salariului și categoriei de calificare a conducătorului unității de către fondator sau organul împuternicit. În februarie 2011, a fost emis ordinul pe Agenție, bazat pe Hotărîrea Guvernului nr.743, adusă la cunoștință prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 1917-53 din 02/02/2011, prin care au fost înștiințați despre abrogarea Hotărîrii Guvernului nr. 985 și necesitatea calculării pe viitor în baza Hotărîrii de Guvern 743. Astfel, cu începere de la 01.01.2011, salariul de funcție pentru directorul general și respectiv vice-directorului și contabilului șef, au fost calculate în baza unicii Hotărîri al Guvernului nr.743 ramase în vigoare. Iminent, salariul Directorului general nu putea fi calculat în baza unei hotărîri abrogate. Totuși, cu începere de la 01.07.2011. la insistența Fondatorului, manifestată prin scrisoarea nr. 1917-53 din 02/02/2011, s-a revenit la calcularea salariului directorului general în baza unei clauze din contractul Administratorului cu Fondatorul fără efect juridic. În așa mod, în perioada 01.01-31.05.2011, salariul majorat pentru actualul director V. Darie constituie 10315,50 lei. Prin decizia Consiliului de Administrație din 25 mai 2007 Tarăbună Raica a fost atrasă la o muncă suplimentară care consta în alcătuirea și expedierea invitațiilor

Administrație din 25 mai 2007, Țărlungă Raisa a fost adusă la o muncă suplimentară care consta în aceluși și executarea invitațiilor membrilor consiliului la ședințe, întocmirea proceselor verbale cu colectarea semnăturilor, remunerarea fiindu-i asigurată conform Anexei nr.5 a Hotărârii Guvernului nr.743. În baza deciziei a fost emis ordinul, semnat de către ex-directorul general, Reniță Valeriu Vasile nr.156 din 28.05.2007, fiind numită în calitate de secretar al Consiliului de Administrație și stabilită indemnizația lunară în mărime de 80% din trei salarii minime pe țară, adică suma de 18457,88 lei (anul 2008 - 8857,88 lei și anul 2009 -9600 lei). Conform schemei de state, Țărlungă Raisa a fost numită în funcția de șef cancelarie. Funcția nu este de conducător de unitate, locțiitor sau ajutor al șefului, conducător de departament sau de subdiviziune structurală specializată în activități de producție, nu are subalterni, dumneai îndeplinește toate obligațiunile ce țin de cadre. În perioada anilor 2008-2010, dînsa a cumulat o funcție necalificată în afara orelor de lucru, fiindu-i calculat spor la salariu în sumă de 22950,73 lei, inclusiv în anul 2008 - 3433,78 lei, 2009-883,63 lei și în 2010 - 18633,32 lei. Salariatul, în afară de munca de bază, stipulată în contractul individual de muncă, îndeplinește la aceeași unitate o muncă suplimentară într-o altă profesie sau obligație prin cumul, în cazul dat o muncă mai inferioară deținută fără ca sa fie scutit de funcția de bază, dar cu o răspundere sporită față de clienți și răspundere materială. Calculele au fost făcute în baza ordinelor emise pe Agenție semnate de către directorul general Reniță Valeriu Vasile și executate de ea în calitate de contabilul șef. Salariul a fost achitat salariaților departamentului „Monitorului oficial al RM”, adjuncților conducătorului și conducătorului în conformitate cu legislația în vigoare. Prin prisma art.148 alin.(5) Codul muncii, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția cazurilor unei greșeli de calcul.

Menționează că funcțiile vacante au fost cumulate de facto nu de șefi, dar de subalterni în sumă de 150419.25 lei în baza ordinelor emise pe Agenție și semnate de către directorul general, în perioada 2008-noiembrie 2009 semnate de Reniță Valeriu Vasile. Totodată, ținînd cont de obiecțiile controlorilor din 11.08.2011, prin ordinul nr.64 AD din 12.09.2011, a fost redefinită schema de state din cadrul departamentului în sensul excluderii noțiunii de „șef” din denumirea funcțiilor angajaților care de fapt nu au subalterni, optimizările în cauză scontînd respectarea cu strictețe a prevederilor legale în domeniu. În perioada inspectării, a fost efectuată verificarea calculării indemnizațiilor de concedii medicale, în rezultatul căreia s-a constatat o eroare tehnică de calcul, adică calculul a fost făcut din 5 salarii medii pe țară, în loc de 3 salarii, ceea ce a admis cheltuieli în sumă de 38053,08 lei. S-au luat măsuri pentru restituirea sumelor, s-a elaborat graficul recuperării eșalonate a plăților efectuate în urma greșelii de calcul și toți colaboratorii deja au restituit în casa Agenției sumele ce le datorau. Contractele de arendă cu persoane fizice privind echipamentul special pentru televiziune, au fost încheiate de către ex-directorul general V. Reniță cu valoarea care a constituit 12000 lei și respectiv, 6500 lei lunar și au fost valabile timp de un an, adică pentru perioada 2008-2009. Valoarea totală de 444000,00 lei s-a achitat în numerar, în 2008 a fost de 222000 lei și respectiv, în 2009 - 222000 lei. Banii au fost achitați din casa Agenției persoanei responsabile, adică Victor Ciubașenco și Morozan Ana. Cheltuielile respective au fost reflectate în evidența contabilă la cheltuieli de arendă și nu la cheltuieli administrative cum este menționat în actul de control. Acest echipament arendat de la aceste persoane, a fost necesar pentru producerea unor emisiuni televizate și a unor filme documentare. Filmele au fost difuzate pe posturile de televiziune „NIT” și IPNA „Teleradio-Moldova” contra publicitate în favoarea Monitorului Oficial, fapt confirmat prin corespondența cu aceste instituții. Detaliile acestor contracte nu le cunoaște, ele fiind semnate de către ex- directorul Reniță Valeriu Vasile.

Martorul a relatat că serviciile oferite de SRL „Vivodent”, au fost achitate contra servicii de publicitate oferite de „Monitorul Oficial” și nu ducea la pierderi, datorită faptului că în paginile „Monitorului Oficial” există întotdeauna exces de spațiu publicitar. În schimb, serviciile oferite în materie de sănătate, au venit ca un sprijin social angajaților Agenției cu venituri mici, care nu sunt în stare să-și plătească serviciile costisitoare din domeniul îngrijirii sănătății, prestate de regulă de agenți economici privați. La fel, există contract încheiat de către „Vivodent” și AIS „Moldpres” nr.1/22 din 08.07.2008, semnat de către ex-directorul agenției Reniță Valeriu Vasile. Serviciile au fost acordate de ambele părți în sumă de 147 000,00 lei. Achitățile pe marginea acestui contract s-au efectuat prin decontări reciproce.

Cu referire la serviciile acordate de „Green Hills Nistru”, martorul a relatat că au fost servicii de protocol legate de primirea unor delegații, a lucrătorilor ambasadelor străine și reprezentanți ai serviciilor de știri din țară și de peste hotare. În total au fost admise cheltuieli în sumă de 90696,10 lei în baza facturilor semnate de către ex-directorul general Reniță Valeriu Vasile. În martie 2008, în baza ordinului administrativ nr.11 din 03.03.2008, semnat de către directorul Agenției Reniță Valeriu Vasile, au fost cheltuite 4672,86 lei pentru manifestările prilejuite de ziua de 8 martie. Fiind prezentate în contabilitate facturile fiscale și luînd în considerație ordinul directorului, ea era obligată conform obligațiunilor de serviciu de a lua la evidență contabilă sumele indicate.

În baza procesului-verbal al ședinței Consiliului Administrativ al AIS „Moldpres” din 26.12.2006, în 2008-2009 Agenția a sponsorizat SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, Suruceni, în sumă de 323948,94 lei. Sponsorizarea era coordonată doar de către ex-directorul general, Reniță Valeriu Vasile, fapt confirmat prin facturile semnate de dumnealui. În baza contractului de sponsorizare nr.1/1 din 06.01.2007, la adresarea scolii de fotbal pentru copii și juniori Sfîntul Gheorghe din s. Suruceni, Ialoveni. Toate tratativele respective referitor la sponsorizarea clubului de fotbal au fost duse de către ex-directorul Reniță Valeriu Vasile și ea în calitate de contabilă, nu era la curent cu acele tratative, doar i se prezentau documentele contabile și bancare de transfer, pe care Reniță Valeriu Vasile îi indica ca să le semneze și să le execute, i-ar ea, fiind subalternă, se conforma cerințelor lui, cu atît mai mult că acestea au fost aprobate de consiliul întreprinderii la ședința căruia a participat și reprezentantul fondatorului. În anii 2008- 2009, au fost încheiate contracte de arendă a trei microbuze, semnate de către directorul Agenției Reniță Valeriu Vasile și transmise contabilității spre plată. În acea perioadă, a fost achitată o sumă totală de 751141,97 lei, dar scopul folosirii acelor microbuze ea ca contabilă de asemenea nu-1 cunoaște, doar a fost la curent cu informația expusă în documentele contabile și bancare. Careva altă informație Reniță Valeriu Vasile nu i-a comunicat și nu cunoaște alte detalii. În anul 2008 au fost prezentate contabilității conturi de plată spre achitare, semnate de către fostul director general Reniță Valeriu Vasile cu indicația „spre plată” pentru prestarea serviciilor de transport în sumă totală de 70848,61 lei și ea le-a executat, deoarece întra în obligațiunile ei de serviciu, cu atît mai mult că în acest sens existau semnate contracte. Despre alte detalii referitoare la aceste achitări, ea nu cunoaște.

Conform contractului de publicitate încheiat între AIS „Moldpres” și SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe”, semnat de către fostul director general Reniță Valeriu Vasile, în perioada 2008-2009, Agenției i-au fost prestate servicii de publicitate. Din spusele fostul director general Reniță Valeriu Vasile, publicitatea era amplasată pe billboarduri, pe uniforma sportivă a tuturor echipelor de copii și seniori, precum și în cadrul conferințelor de presă, unde pe fondalul peretelui din spate, era amplasată publicitatea Monitorului Oficial. Sumă totală a asemenea publicitate, conform datelor contabile, a constituit 1066200 lei. Despre acele contracte, de asemenea nu

cunoaște careva detalii și a efectuat achitări la indicațiile fostului director general Renița Valeriu Vasile. Odată cu facturile prezentate în contabilitate, prestarea serviciilor de publicitate era confirmată și prin actele de îndeplinire a lucrărilor semnate de părțile contractante, iar din partea agenției erau ștampilate și semnate cu semnătura lui Renița Valeriu Vasile. Acest fapt obliga să le înregistreze în evidența contabilă. Aceste cheltuieli au fost reflectate la cheltuieli de publicitate și nu la cheltuieli. De asemenea, servicii de publicitate au fost prestate în perioada august-decembrie 2008 de către „Provideo” SRL în sumă de 133334,10 lei conform contractului de publicitate nr.23/7 din 23.07.2008. Achităriile au fost efectuate conform contractului, fiindu-i prezentată factura fiscală semnată de părți. De asemenea nu cunoaște alte careva detalii referitor la acel contract. Acele cheltuieli de asemenea au fost reflectate la cheltuieli de publicitate. În luna octombrie 2008, au fost prezentate contabilității conturi de plată spre achitare, semnate de către fostul director general Renița Valeriu Vasile cu indicația „spre plată”, pentru prestarea serviciilor către SA „Lusmecon” în sumă totală de 8714,26 lei și contabilitatea le-a executat îndeplinind în cazul dat indicațiile scrise ale directorului general. Ulterior au fost prezentate facturi fiscale ce confirmau suma transferată. Deoarece facturile erau semnate de șeful serviciului gestiune, nici n-a avut careva dubii în privința acestora și le-a reflectat în evidența contabilă. Careva alte detalii referitor la acele achitări, ea nu le cunoaște. În perioada anilor 2008-2009, de către fostul director Renița Valeriu Vasile a fost semnat un contract de arendă a terenului sportiv de la Asociația Obștească Clubul „Steaua Ciocanei” pentru angajații Agenției, care după programul de lucru făceau sport, jucau fotbal pe acel teren, suma totală a contractului fiind de 10500 lei și în afară de cele relatate alte detalii despre acel contract nu cunoaște. Referitor la decontările cu titularii de avans au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă totală de 4481,77 lei, din care o parte din sumă a fost deja restituită în casa Agenției de către titularii de avans, suma de 280 lei a fost acoperită prin documente justificative în lunile următoare, iar restul sumei de 3981,77 urmează a fi restituită. La moment, actualul director al Agenției i-i cere părerea referitor la unele acțiuni și operațiuni financiare ce au tangență la activitatea de contabil șef, iar fostul director Renița Valeriu Vasile, niciodată nu-i cerea opinia, acesta doar cerea să-i îndeplinească indicațiile, menționând că de gestionarea întreprinderii este responsabil dumnealui, ea fiind obligată să-i îndeplinească ordinele (Vol.XIX, f.d.4-10);

Fiind audiată suplimentar în instanța de apel a mai declarat că, în perioada anilor 2004-2009 a fost contabil șef la Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, președinte fiind Renița. În această perioadă au fost efectuate sponsorizări, care au fost coordonate la Consiliul de Administrare. Lui Renița Valeriu i s-a achitat salariu, supliment, conform contractului colectiv de muncă, deoarece așa este stipulat în acest contract, referitor la aceasta a fost emis ordin. Acest supliment nu a fost tabelat. La ușa de intrare este pază, care poate confirma dacă lucra acesta în zilele de odihnă. Doamna spunea că nu are dreptul să primească așa ceva. După cât ține minte actul nu a fost contestat. Din anul 2004-2010 veniturile erau mult mai mari, abonații erau mult mai mulți. Careva pretenții a fondatorului față de întreprindere nu au fost niciodată. În bilanț au fost descifrările la toate sumele, întrebări sau pretenții nu au fost. Paza înregistrează totul. Lucrătorii au director de departament, care verifică prezența lucrătorilor. După sărbători se dă a doua zi liberă.

50. **Mrtorul Așmarina Tatiana** fiind audiată în cadrul instanței de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a dat declarații similare declarațiilor martorului Cotorobai Varvara (vol. XIX, f.d.14-19). Fiind audiată suplimentar în instanța de apel a declarat că susține declarațiile anterior date, iar la întrebările adresate a explicat că, concluzia reviziei nu ține minte dacă a fost contestată. Prin acest control au fost depistate încălcări. Salarizarea a fost efectuată cu erori. Cheltuieli cu sponsorizarea clubului de fotbal nu au fost aprobate. Cancelaria de Stat urma să le aprobe. Neajunsul a avut loc pe motivul încălcării legislației. Este înregistrat în documente. Unic proces verbal a avut loc în anul 2005, după aceste cheltuieli nu au fost aprobate de către Consiliul. Din salariul au fost achitate toate impozite, dar salariul a fost stabilit contrar prevederilor legislației.

51. **Martorul Cerchină Andrei** fiind audiat în instanța de fond (declarații verificate și în cadrul instanței de apel) a declarat că, în baza autorizației eliberate de către conducerea entității și a programului de inspecție pe anii respectivi a fost efectuată inspecția economico-financiară în baza programului aprobat de către șeful direcției a ÎS „Moldpress”, astfel că din documentele contabile contrapunând rapoartele financiare, documentele primare, facturile fiscale, ordinele registrele de evidență contabilă au fost constatate unele încălcări ale legislației în vigoare. Din datele de evidență contabilă a fost constatat că agenția la momentul inspecției deținea două apartamente din declarațiile persoanelor responsabile, acestea fiind destinate delegaților și invitaților care participau la diferite evenimente organizate de agenție, astfel că deplasându-se la fața locului a fost depistat că un apartament era amenajat fiind locuibil, iar al doilea apartament era într-o stare nelocuibilă.

A verificat din conturile contabile și a selectat plățile care au fost efectuate pentru întreținerea apartamentului și s-a constatat că au fost alocate surse bănești pentru serviciile comunale: apă, energie electrică, energie termică iar contabilitatea nu dispunea de careva documente care ar confirma careva delegații de peste hotare ceea ce a demonstrat că nu au fost folosite pentru destinație.

Cu privire la cheltuielile prevăzute pentru remunerația muncii, din datele contabile selectate au fost depistate fișele personale, contractele colective, tabelele de pontaj fiind constatate următoarele încălcări: pentru perioada 2008-2009, directorul agenției Renița Valeriu Vasile a încheiat un contract de management care prevedea cuantumul plății pentru remunerarea muncii contrar prevederilor Hotărârilor Guvernului nr.985 și nr.743, în baza ordinelor proprii dar în lipsa acordului fondatorilor, directorul agenției Renița Valeriu Vasile a primit mijloace bănești la diferite sărbători contrar prevederilor contractului de management pentru zilele de odihnă d-lui a primit premii în valoare de 100% ceea ce a diminuat profitul întreprinderii. Țărălungă Raisa a fost angajată în funcția de șef a cancelariei în baza ordinului lui Renița Valeriu Vasile, fiind numită secretara consiliului de administrare ignorând prevederile art.24 din Legea salarizării i-a fost stabilită o indemnizație lunară de 80 % din salariul minim. În afară de aceasta contrar prevederilor anexei nr.5 a HG nr.743 d-nei Țărălungă Raisa pentru cumulara în orele de program a funcției de secretar și secretar al cabinetului serviciului de presă ilegal au fost calculate plăți la salariu. Contrar prevederilor pct.10 lit.a) al regulamentului cu privire la acordarea unor garanții și compensații salariaților care îmbină munca cu studiile aprobat prin HG nr.435, unor colaboratori s-au calculat ilegal pentru concediu suplimentar acordat în conformitatea cu legea pentru toate cheltuielile întemeiate au fost admise și calculate contribuție pentru asigurările sociale și primele de angajare obligatorii pentru asistență medicală. Conform prevederilor HG nr. 743 salariile de funcție a vice-directorului și contabilului șef au fost calculate neîntemeiat cu 10% mai mult, greșit au fost calculate indemnizațiile pentru concedii acordate în baza certificatelor de concediu.

Martorul a mai menționat că a fost efectuată verificarea selectivă a corectitudinii și plenitudinii calculării indemnizațiilor pentru concediile acordate în baza certificatelor de concedii medicale, în rezultatul căreia s-a constatat, că în contrazicerea cu cerințele pct.23 alin.2 din Hotărârea Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a

indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale nr.108 din 03.02.2005, în legătură cu calcularea venitului mediu lunar asigurat în mărime ce a depășit 3 salarii medii lunare pe țară prognozate, necesar fiind nu mai mare de 3 salarii indicate, au fost admise cheltuieli neîntemeiate în sumă de 38053,08 lei. La compartimentul „Respectarea legalității efectuării achizițiilor și principiilor de raționalitate și eficacitate la încheierea contractelor” s-a constatat, că Agenția n-a elaborat regulamentul sau instrucțiunea referitor la procedurile utilizate pentru achiziționarea bunurilor materiale, lucrărilor și serviciilor, nefiind aprobate programe anuale de necesitatea mărfurilor și serviciilor, precum și un program de perspectivă a dezvoltării producției. În unele cazuri, în baza ordinelor Directorului general, au fost înstitute comisiile, care au examinat ofertele primite și au ales câștigătorii, fără întocmirea procesului verbal al ședinței, în perioada inspectată toate bunurile materiale, lucrările și serviciile sunt procurate după necesitate de către Departamentul Logistică, însă pentru control n-au fost prezentate careva oferte, în baza cărora au fost desemnați câștigătorii licitațiilor efectuate.

Astfel, în luna martie 2008, de către fostul director Reniță Valeriu Vasile, a fost încheiat contract cu „URS Crafcics” SRL, pentru livrarea utilajului din sisteme pe baza surselor de energie alternativă cu valoarea de 29265 euro, ulterior fiind încheiat acord adițional în sumă de 420000 lei. În lunile august-septembrie 2008, utilajul indicat cu valoarea totală de 912476,17 lei a fost livrat, însă pînă în prezent utilajul menționat nu este folosit conform destinației, încăperile Agenției fiind încălzite cu energie termică furnizată centralizat de către SA „Termocom”. În așa mod, în decurs de 3 ani cheltuielile în suma de 912476,17 lei sunt apreciate ca neefective, ce atestă nivelul scăzut al capacităților de management a fostei conduceri a Agenției. El personal a văzut acest utilaj care era instalat pe acoperișul clădirii și era nefuncțional din cauza că lucrările n-au fost finisate. Pentru serviciile de arenda acordate Agenției, s-a achitat în numerar 444000 lei, de facto contractele semnate au valoarea totală de 37000 lei, pentru control nefiind prezentate documentele corespunzătoare referitor la denumirea, cantitatea și alte caracteristici ale utilajului primit și calculul plății arende, precum și actele necesare, prin care utilajul arendat a fost primit în locațiune și predat după folosire. Cheltuielile suportate, au fost reflectate ca cheltuielile administrative, în legătură cu lipsa în contabilitate și neprezentarea tuturor documentelor necesare fiind apreciate ca ilegale, cu valoarea cărora a fost diminuat profitul net obținut în anii 2008-2009 cu cîte 222000 mii lei.

Referitor la „Corectitudinea formării și înregistrării în evidența contabilă a datoriilor și creanțelor”, martorul a relatat că s-a constatat, că conform facturilor de expediție seria EH nr.218002 din 11.03.2009 și seria EH nr.218046 din 27.11.2009, eliberate de către CS „Vivodent” SRL, unor angajați ai Agenției, au fost acordate serviciile stomatologice în sumă 147000 mii lei și anume conform documentelor prezentate: a) în luna martie 2009, ie lecuirea și protejarea dinților în sumă totală de 61000 lei au beneficiat 9 angajați Ermurachi L. - 1072 u.e., Popescu V. - 2193 u.e., Belfi A. - 100 euro, Belfi L. - 425 euro, Ropot S. - 150 euro, Lapp N. - 185 u.e., Patic E. - 180 u.e., Apreutesei V. - 570 u.e., Fulga V. - 315 u.e.); b) pentru serviciile stomatologice din luna noiembrie 2009 în sumă de 86000 lei, lipsesc careva documente justificative, care ar confirma cui i-au fost acordate serviciile medicale.

În evidența contabilă, aceste cheltuieli au fost reflectate la contul 713.9 „Alte cheltuieli generale și administrative”, însă în lipsa cadrului normativ, prevederile necesare de acordare angajaților Agenției a serviciilor stomatologice nefiind stipulate în convenție sau contractele colective de muncă încheiate pe întreprindere, cheltuielile menționate în sumă de 147000 lei au fost apreciate ca nelegitime cu care a fost diminuat profitul net și asemenea cheltuieli pentru deservirea angajaților nu sunt prevăzute pentru asemenea întreprinderi în nici un act normativ. În anul 2008, în evidența contabilă, la contul 713.9, au fost reflectate cheltuieli pentru deservirea Agenției în restaurantul „Grin Hills Nistru” în sumă totală de 15434,3 lei, iar documentele confirmative care demonstrează necesitatea suportării unor asemenea cheltuieli lipsesc. Contrar prevederilor art.3 alin.(4) din Legea nr.146-XIII din 16.06.1994, fără autorizația Fondatorului, în anul 2008-2009, Agenția neîntemeiat a asigurat acțiunile de sponsorizare a SA „Fotbal Club Sf. Gheorghe” în sumă totală de 323948,94 lei, inclusiv în anul 2008 - 239380,44 lei și în anul 2009 - 84568,5 lei, în evidența contabilă aceste cheltuieli fiind reflectate la contul 713.5 „Cheltuieli în scopuri de binefacere și sponsorizare”, diminuînd profitul net pentru anii 2008-2009 cu suma indicată.

Martorul a mai specificat că în afara de aceasta, s-a constatat că o parte din cheltuieli nelegitime ce țin de sponsorizări și alte cheltuieli ale Agenției, neîntemeiat au fost reflectate la alte conturi contabile, fiind diminuat profit net pentru anii respectivi în sumă totală de 2046082,94 lei. La compartimentul „Corectitudinea și plenitudinea calculării și achitării de către întreprindere a defalcărilor în bugetul de stat” s-a stabilit că întru îndeplinirea prevederilor pct. 1 alin.4 din Hotărîrea Guvernului cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al întreprinderilor de stat și al societăților pe acțiuni cu cota de participare a statului nr.1396 din 12.12.2007, Agenția a calculat în bugetul de stat defalcările în mărime de 30% din profitul net obținut în perioada anilor 2008-2009, fiind transferate 285579,1 lei, inclusiv în anul 2008 - 160846 lei și în anul 2009 - 124733,1 lei. În anul 2010 în baza rezultatelor activității, au fost înregistrate pierderi în sumă de 863000 mii lei. în urma controlului și încălcărilor depistate, s-a ajuns la concluzia că în urma inspectării financiare complexe efectuate la Agenția Informațională de Stat „Moldpres” întreprindere de Stat, a stabilit că în rezultatul managementului insuficient a fostei conduceri în perioada 01.01.2008-01.07.2009, au fost depistate cheltuieli neîntemeiate și nelegitime în sumă totală de 3464 519,84 lei. Pentru perioada anilor 2010-2011, au fost depistate cheltuieli neîntemeiate și nelegitime în sumă totală de 206623,28 lei, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă în sumă de 38053,08 lei și cheltuieli neregulate în sumă totală de 36279,09 lei, venit ratat în sumă totală de 164504,34 lei, a fost înregistrată o datorie debitoare la arenda în sumă totală de 155000 lei, la care urma să se calculeze penalitatea în sumă de 1097,56 lei. Actul inspectării cu încălcările depistate, a fost semnat de către directorul actual al întreprinderii V. Darie și contabilă Varvara Cotorobai, pînă la momentul audierii, Actul de control n-a fost contestat, ei fiind de acord cu cele indicate în act (f.d. 237-247, cauza penală nr.2011036620);

52. **Martorul Moroza Ana** fiind audiată în cadrul instanței de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a declarat că, începînd cu anul 2006 și pînă la momentul, îndeplinește funcția de contabil la Asociația Obștească Fotbal Club „Sfîntul Gheorghe” Școală de Fotbal, din satul Suruceni raionul Ialoveni. Pe Reniță Valeriu Vasile î-1 cunoaște din anul 1996 cînd împreună au activat la agenția de presă „Basa-Pres”. Referitor la semnarea contractului nr.1/4 din 04.01.2008, încheiat între ea și directorul AIS „Moldpres” Reniță Valeriu Vasile privitor la închirierea Sălii de montaj pentru producerea emisiunilor televizate „Edit Station”, își amintește că în anul 2006 ea a acumulat funcțiile de contabil la Fotbal Club „Sfîntul Gheorghe” Școală de Fotbal din satul Suruceni, raionul Ialoveni și funcția de contabil șef la Televiziunea „Media-satelit”, recent reorganizată în „Prime TV”. Fiind la acest post, a acumulat anumite cunoștințe în domeniul televiziunii. în afara de faptul că televiziunile locale produc emisiuni și știri, la rundul lor acestea cumpără emisiuni de la alți producători. Ea a procurat aceasta stație în anul 2006 prin intermediul anunțului din ziar și ele erau proprietatea ei personală. Scopul procurării a fost ca să-și deschidă o afacere pentru producerea emisiunilor și a vinde sau a închiria televiziuni locale. Această stație cu sistem închis se conectează la calculator mai apoi este nevoie de un sir de mijloace tehnice necesare pentru

această etapă cu sistemul necesar de conectare la calculator, dar apoi este nevoie de un șir de mijloace tehnice, necesare pentru producerea emisiunilor, pe care n-a putut să le procure din motive financiare. Din această cauză a hotărât să dea în chirie stația în cauză. În luna decembrie 2007, a aflat că la AIS „Moldpres” există un departament de producere a emisiunilor și a apelat la Reniță Valeriu, spunându-i despre posesia stațiilor respective, deoarece cunoștea că AIS „Moldpres” producea și emisiuni televizate. Dumnealui fiind în calitate de Director pe atunci, i-a propus să colaboreze. În urma discuțiilor, au convenit de a încheia un contract privind închirierea acestei stații. Au negociat prețul pentru darea în chirie a tehnicii respective, la care ea a făcut o solicitare către o consultanță juridică care prestează servicii de a perfecta contractul de chirie. Contractul a fost semnat de către ambele părți și la rîndul său a fost transmis prin act de predare primire tehnică respectivă. Chiria a durat timp de 2 ani, 2008-2009. Din sumele calculate și primite de către ea din contabilitatea Agenției pentru chiria stației, au fost reținute impozite, care ulterior instituția respectivă urma să le transfere la buget. Ea a primit suma chiriei fără impozite. La finele anului 2009, expiră contractul de chirie și ea a intervenit de a reîncheierea un alt contract nou, însă din spusele directorului, a înțeles că „Moldpres” lichidează acest departament și nu mai are nevoie de tehnica închiriată, care i-a fost returnată. Pînă în prezent, aceasta stație tehnică „Sony Edit Station” se afla la ea acasă. Banii pentru închirierea acestei stații tehnice îi primea în numerar la mînă din contabilitatea agenției lunar cîte aproximativ 5800 lei timp de doi ani consecutiv. Referitor la sponsorizarea echipei de fotbal F.C. „Sfîntul Gheorghe” Suruceni de către Întreprinderea de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpres” și prestarea serviciilor de reclamă acestei agenții de către clubul de fotbal indicat, conform documentelor contabile studiate, în perioada de timp iunie 2008-decembrie 2009, pentru servicii de publicitate, Agenția a transferat în adresa clubului de fotbal 1066200 lei și în perioada ianuarie 2008- noiembrie 2009 - suma transferată ca sponsorizare a constituit 323948 lei. Conform evidenței contabile, banii au fost utilizați pentru necesitatea clubului de fotbal, arbitraj, procurarea echipamentului, întreținerea terenului și aceste transferuri au fost efectuate în perioada de timp 2008-2009. Tot în acea perioadă de timp, au și fost utilizate acele mijloace financiare. Toate documentele contabile ce dovedesc primirea sumelor de bani parvenite de la întreprinderea de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpres” către F.C. „Sfîntul Gheorghe”, Suruceni se află în contabilitate și copiiile, sau au fost prezentate organului de urmărire penală. Prin procesul-verbal de ridicare, de la Gangan Diana a fost ridicat un CD, care conține înregistrarea convorbirilor dintre aceasta și Lupășco Andrei (Vol.XIX, f.d.1-3);

53. **Martorului Catărăru Andrei** fiind audiat în instanța de fond (declarații verificate și în instanța de apel) a declarat că, la sfîrșitul verii anului 2008 s-a deplasat cu autocarul în orașul Vadul lui Vodă deoarece trebuia să strîngă un teren artificial de fotbal. A înțeles că această bază sportivă aparține Federației Moldovenești de Fotbal și că să schimbe gazonul artificial al terenului trebuia luat cel vechi care era murdar și umed în urma inundației. Muncitorii au început a desface covorul artificial al terenului învelindu-l pe o țevă metalică și urma să fie încărcat în autotrailerul condus de el și dus de acolo, dar unde nu cunoștea, deoarece țeava metalică s-a îndoit din cauza greutatei covorului care era plin de apă și nămol și în aceste condiții lucrările sau stopat, deoarece în așa stare se deteriora covorul și nici nu putea fi încărcat în autotrailer. Macaraua lui Crețu a fost încărcată în treilerul acestuia și urma să încarce covorul în trailer, însă după cum a declarat acest lucru nu s-a întîmplat din cauza descrisă și aceștia împreună s-au întors în aceeași zi, peste vre-o trei ore la baza situată pe str. Uzinelor din mun. Chișinău. Aceste evenimente s-au petrecut aproximativ în luna iulie sau august, însă precis nu-și amintește. De asemenea nu cunoaște cine conducea cu aceste operațiuni de decopertare a gazonului de pe terenul sportiv și unde urma să transporte acest gazon dacă era posibil de încărcat în autotrailer (Vol. XIX, f. d. 23).

54. Totodată, pe capătul de învinuire menționat în privința inculpatului Reniță Valeriu Vasile au mai fost cercetate:

- procesul-verbal de ridicare din 20.12.2011 a originalelor documentelor contabile la care fac referire controlorii-revizori în Actul inspectării financiare complexe a întreprinderii de Stat a Agenției Informaționale de Stat „Moldpres”, pentru perioada 01.01.2008-30.06.2011 din 11 august 2011 și anume ordinele de numire în funcție, procesele verbale de casare a mijloacelor fixe, ordinele și dispozițiile de plată, contractele de arendă și de sponsorizare, facturile fiscale, facturile de expediție și alte documente semnate de către Valeriu Reniță și Varvara Cotorobai, în care se regăesc drepturile și obligațiunile lor (Vol. IV, f.d.48-49);

- procesul-verbal de examinare a documentelor contabile la care fac referire controlorii-revizori în Actul inspectării financiare complexe a întreprinderii de Stat a Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” pentru perioada 01.01.2008-30.06.2011, din 11 august 2011 și anume ordinele de numire în funcție a domnului Valeriu Reniță și a d-nei Varvara Cotorobai, procesele verbale de casare a mijloacelor fixe, ordinele și dispozițiile de plată, contractele de arendă și de sponsorizare, facturile fiscale, facturile de expediție și alte documente semnate de către Valeriu Reniță și Varvara Cotorobai, a Actului inspectării financiare complexe a întreprinderii de Stat a Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” pentru perioada 01.01.2008-30.06.2011 din 11 august 2011 cu cele 37 anexe, prin care cercetarea și studierea conținutului cărora s-a confirmat integral încălcările de legislație indicate în actul inspectării și incriminate în ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț (Vol. V, f.d. 197-200);

- răspunsul parvenit de la Asociația Obștească FC „Sfîntul Gheorghe” Suruceni, prin care se confirmă faptul că după concedierea din funcția de Director General al întreprinderii de Stat a Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” Valeriu Reniță, a fost numit în funcție de director executiv al acestui club sportiv în adresa căruia pe parcursul anilor indicați au fost transferate sumele financiare indicate ca sponsorizări (Vol. V, f. d.225-227).

55. Astfel, reieșind din circumstanțele prezentei spețe, **Colegiul penal** reiterează că, instanța de fond corect a reținut că faptele reflectate în actul de control care a stat la baza învinuirii inculpatului Reniță Valeriu nu conțin elementele unei infracțiuni, or, faptele inculpatului reprezintă metode de administrare a unei companii, ultimul respectînd întru totul prevederile contractuale și legislația în vigoare.

56. Totodată, instanța de fond corect a constatat că, potrivit informației eliberate de directorul General AIS „Moldpress” Vladimir Darie nr. 201 din 23.12.2013 privind rezultatele economico-financiare ale AIS „Moldpress” pentru anii 2003-2004 și 2008-2009, se constată faptul că în perioada anului 2003-2004 AIS „Moldpress” înregistra pierderi în mărime de 89230 lei, iar în perioada 2008-2009 cînd a fost efectuat controlul, AIS „Moldpress” a obținut venituri de peste 20 566 525 lei, rezultate care s-au menținut și în anul 2009, întreprinderea fiind gestionată de inculpatul Reniță Valeriu Vasile.

57. Potrivit actului inspectării financiare complexe a AIS „Moldpress” din 11.08.2011, la compartimentul „Analiza activității economico-financiare a întreprinderii” este indicat că rezultatul financiar al Agenției pentru perioada anului 2010 a constituit pierderi în valoarea de 863 mii lei, pe cînd în anii 2008 și 2009 Agenția a obținut profituri în sumă de 536 2 mii lei și respectiv 415 8 mii lei (f.d. 15

58. Concomitent, **Colegiul penal** mai relevă că, just de către instanța de fond a fost reținut că, martorii Ciocină Andrei și Așmarina Tatiana deși au susținut actul de control, la întrebările adresate pe marginea creșterii veniturilor și generarea pierderilor la întreprinderea „Moldpress”, au comunicat și au confirmat, că întreprinderea actualmente suportă pierderi iar cînd a fost preluată de Reșiță Valeriu avea rezultate financiare pozitive.

59. La fel, instanța de apel remarcă că prima instanță corect a stabilit că nu pot fi reținute alegațiile acuzatorului de stat potrivit căror a fost invocată ilegalitatea încheierii contractelor juridice civile încheiate pe parcursul activității de administratorul întreprinderii, or, Agenția Informațională de Stat este o întreprindere cu capital de Stat și toate deciziile sunt aprobate de Consiliul de Administrare.

60. În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

61. Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare. Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

62. La caz, **Colegiul penal** reține, că atît în instanța de fond, cît și în instanța de apel, acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe ce ar fi putut dovedi vinovăția (latura subiectivă) inculpatului în săvîrșirea infracțiunii incriminate, nefiind probată prezența elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, în acțiunile incriminate inculpatului Reșiță Valeriu.

63. Reieșind din cele constatate mai sus, Colegiul Penal a ajuns la concluzia că atît organul de urmărire penală cît și acuzatorul de stat n-au prezentat probe convingătoare, care să confirme faptul că inculpatul Reșiță Valeriu exercitînd funcția de director al AIS „Moldpress” s-a folosit intenționat de situația de serviciu în interes material sau în alte interesele personale

64. În astfel de circumstanțe, Colegiul penal statuează că vinovăția inculpatului Reșiță Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(2), lit.c) Cod penal nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente.

65. Din considerentele menționate, **Colegiul penal** reține ca fiind neîntemeiate argumentele apelului acuzatorului de stat procurorul în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014, cu privire la aceea că:

- prima instanță a neglijat faptul că fiind în funcția de director al întreprinderii de Stat Agenția Informațională de Stat „Moldpress”, inculpatul Reșiță Valeriu a acționat ilegal prin acordarea de premii, sporuri, majorări salariale atît a propriului salariu cît și a altor angajați, cît și la finanțarea SA „Fotbal Club Sfîntul Gheorghe”, Suruceni, lucru confirmat integral prin actul de revizie financiară, act care nu a fost contestat fiind recunoscute deficiențele depistate din vina administrației, în persoana inculpatului Reșiță Valeriu;

- instanța de fond a ignorat declarațiile martorilor Cotorobai Varvara, Ciocină Andrei, Așmarina Tatiana, Morozan Ana și Cătărau Andrei, nu s-a expus asupra faptului că prin semnarea multiplelor contracte cu asociația de fotbal, cu suportarea de cheltuieli din partea unei întreprinderi de stat, Reșiță Valeriu a intenționat crearea unei relații de prietenii, fapt confirmat prin imediată angajare a lui Reșiță Valeriu în funcția de director executiv al SA „Fotbal Club Sfîntul Gheorghe”, Suruceni, de asemenea instanța de fond nu s-a expus asupra acordării de sporuri, majorări la salarii și alte indemnizații, considerîndu-le în limita împuternicirilor legale ale lui Reșiță Valeriu.

66. Or, după cum a fost menționat mai sus, prima instanță a făcut o justă apreciere probelor prezentate, și drept urmare a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că inculpatul Reșiță Valeriu nu este vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, deoarece vina acestuia pe episodul menționat nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente.

67. Avînd ca vedere cele sus menționate, **Colegiul penal** concluzionează de a admite apelul acuzatorului de stat procurorului în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014, pe care o casează în partea achitării lui Reșiță Valeriu pe art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal și în această parte pronunță o nouă hotărîre potrivit modului pentru primă instanță cu liberarea acestuia de răspunderea penală, în legătură cu survenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, cu menținerea sentinței pe capătul de învinuire pe art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, așa cum a fost menționat mai sus.

68. În conformitate cu art. 415, alin.(1), pct. 2; art. art. 417-419 CPP, **Colegiul penal** al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Admite apelul acuzatorului de stat procurorului în Procuratura Anticorupție Sușițaia Mirandolina, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014, pe cauza penală în învinuirea lui **Reșiță Valeriu Vasile** pe care o casează în

partea achitării lui **Reniță Valeriu Vasile** pe art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal și pronunță în această parte o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru primă instanță, după cum urmează:

Se liberează de răspundere penală **Reniță Valeriu Vasile** pe art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal, în legătură cu survenirea prescripției, potrivit art. 60 alin.(1), lit. c) Cod penal, de tragere la răspundere penală și încetează procesul penal.

În rest sentința Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 15 august 2014, pe cauza penală în învinuirea lui **Reniță Valeriu Vasile** se menține.

Decizia este executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 30 zile, de la data pronunțării integrale a deciziei stabilită pentru data de 05 iulie 2016 la orele 14.00.

Decizia integrală a fost pronunțată public pe data de 05 iulie 2016 la orele 14.00.

Președintele ședinței:

Ulianoschi Xenofon

Judecători:

Balmuș Svetlana

Secrieru Ion